การศึกษาความหลากชนิดของนกในบึงบอระเพ็ดหลังได้รับผลกระทบจากน้ำท่วม ในปี พ.ศ.2549

ไกรรัตน์ เอี่ยมอำไพ สัญชัย อินถา[1] อุรา บุบผาชาติ[1] ปฏิวิชช์ สาระพิน[1]

บทคัดย่อ

ไกรรัตน์ เอี่ยมอำไพ สัญชัย อินถา อุรา บุบผาชาติ ปฏิวิชช์ สาระพิน. 2552. การศึกษาความหลากชนิดของนกในบึงบอระเพ็ดหลังได้รับผลกระทบจากน้ำท่วมในปี พ.ศ.2549. หน้า 83-97. ใน *ผลงานวิจัย และรายงานความก้าวหน้างานวิจัย ประจำปี 255*1. กลุ่มงานวิจัยสัตว์ป่า สำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช. กรุงเทพฯ.

การศึกษาเรื่องการศึกษาความหลากชนิดของนกในบึงบอระเพ็ด หลังได้รับผลกระทบจากน้ำท่วมในปี พ.ศ.2549 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงความหลากชนิดของนกภายหลังการได้รับผลกระทบจากปัญหาน้ำท่วมในปี พ.ศ.2549 เปรียบเทียบกับจำนวนชนิดที่มีผู้ได้ศึกษามาก่อนในช่วงระยะเวลาเดียวกันโดยวิธีการสำรวจโดยตรง (direct count) ด้วยการออกไปสังเกตทางเรือยนต์เท่าที่สามารถพบเห็นได้ด้วยตาเปล่าและกล้องส่องทางไกล พร้อมจำแนกชนิดและวิเคราะห์หาค่าความชุกชุมตามวิธีของ Pettingill (1950) โดยดำเนินการศึกษาในช่วงเดือนมกราคม-เดือนมิถุนายน พ.ศ.2550

การเปรียบเทียบจำนวนชนิดของนกระหว่างผลการศึกษาในครั้งนี้ พบนก 108 ชนิด กับข้อมูลจำนวนชนิดของนกจากผลการศึกษาของสถานีวิจัยสัตว์ป่าบึงบอระเพ็ดที่พบนก 94 ชนิด พบว่าชนิดของนกจากผลการศึกษาในครั้งนี้มีจำนวนมากกว่าชนิดของนกจากข้อมูลการศึกษาของสถานีวิจัยสัตว์ป่าบึงบอระเพ็ด มีนกจำนวน 13 ชนิดที่สำรวจไม่พบในการศึกษาครั้งนี้เพื่อเปรียบเทียบจากข้อมูลการศึกษาของสถานีวิจัยสัตว์ป่าบึงบอระเพ็ด และมีนกจำนวน 27 ชนิดที่สำรวจพบในการศึกษาครั้งนี้แต่สำรวจไม่พบในส่วนข้อมูลของสถานีวิจัยสัตว์ป่าบึงบอระเพ็ด

การเปรียบเทียบระดับความชุกชุม จากการศึกษาในครั้งนี้ (มกราคม-มิถุนายน พ.ศ.2550) พบว่าความชุกชุมระดับ 1 มี 26 ชนิด ความชุกชุมระดับ 2 มี 18 ชนิด ความชุกชุมระดับ 3 มี 25 ชนิด ความชุกชุมระดับ 4 มี 15 ชนิด ความชุกชุมระดับ 5 มี 24 ชนิด กับข้อมูลการศึกษาของสถานีวิจัยสัตว์ป่าบึงบอระเพ็ด (มกราคม-มิถุนายน พ.ศ.2549) ที่พบความชุกชุมระดับ 1 มี 18 ชนิด ความชุกชุมระดับ 2 มี 22 ชนิด ความชุกชุมระดับ 3 มี 20 ชนิด ความชุกชุมระดับ 4 มี 18 ชนิด ความชุกชุมระดับ 5 มี 16 ชนิด และเมื่อเปรียบเทียบระดับความชุกชุมในครั้งนี้พบว่า ความชุกชุมระดับที่ 1 ความชุกชุมระดับ 3 ความชุกชุมระดับ 5 มีจำนวนชนิดของนกมากกว่าความชุกชุมในระดับเดียวกันกับข้อมูลของสถานีวิจัยสัตว์ป่าบึงบอระเพ็ด และความชุกชุมระดับ 2 ความชุกชุมระดับ 4 มีจำนวนชนิดของนกน้อยกว่าความชุกชุมในระดับเดียวกันกับข้อมูลของสถานีวิจัยสัตว์ป่าบึงบอระเพ็ด

[1] คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

คำนำ

ในอดีตบริเวณบึงบอระเพ็ดอุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า สภาพพื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบลุ่มที่รับน้ำฝนและน้ำป่าจากที่ราบสูงทางทิศตะวันออกไหลลงสู่คลองต่าง ๆ ได้แก่ คลองท่าตะโก คลองบอน คลองห้วยหิน แล้วไหลมารวมกันและออกสู่แม่น้ำน่านทางคลองบอระเพ็ด เมื่อถึงฤดูน้ำหลาก พื้นที่ลุ่มแห่งนี้จะถูกท่วมกลายเป็นแหล่งน้ำธรรมชาติขนาดใหญ่ที่สุดของภาคกลางตอนบน แต่ในช่วงฤดูแล้งแหล่งน้ำนี้จะแห้งขอด เห็นเฉพาะลำคลองต่าง ๆ (โอภาส, 2541)

ในปี พ.ศ.2470 รัฐบาลได้สร้างประตูน้ำบริเวณคลองบอระเพ็ด โดยคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญด้านการประมง ดร.ฮิว แมคคอร์มิก สมิท เพื่อให้มีน้ำขังได้ตลอดทั้งปี จากการสร้างประตูน้ำดังกล่าวทำให้บริเวณบึงบอระเพ็ดกลายเป็นบึงขนาดใหญ่ หรือแหล่งเก็บกักน้ำขนาดใหญ่จนกระทั่งทุกวันนี้ กลายเป็นที่รวบรวมทั้งพันธุ์ปลาและนกที่สำคัญของประเทศแหล่งหนึ่ง (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2546; โอภาส, 2541)

เนื่องจากบึงบอระเพ็ดเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำขนาดใหญ่จึงเป็นแหล่งรวบรวมความหลากหลายของนกน้ำทั้งเป็นนกประจำถิ่น นกอพยพ รวมถึงนกที่หายากที่ควรแก่การอนุรักษ์ ในปี พ.ศ.2548 ทางสถานีวิจัยสัตว์ป่าบึงบอระเพ็ดได้รวบรวมบัญชีรายชื่อนกที่เคยมีการสำรวจพบในบึงบอระเพ็ดทั้งในอดีตและปัจจุบัน จำนวน 251 ชนิด (ไกรรัตน์ และคณะ, 2547) โดยจะพบนกมากที่สุดในช่วงเดือนพฤศจิกายน-เดือนกุมภาพันธ์ ของทุกปีหรือในช่วงฤดูหนาวเพราะนกส่วนใหญ่จะอพยพหนีความหนาวเย็นมาจากทางขั้วโลกเหนือ และนกในบึงบอระเพ็ด มีความสำคัญอย่างมากต่อระบบนิเวศในบึงบอระเพ็ด

ปัจจุบันบึงบอระเพ็ดจะเกิดน้ำท่วมถี่มากขึ้น ซึ่งเป็นปัญหาที่กระทบต่อการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศในบึงบอระเพ็ดในหลายด้าน และยังจะส่งผลกระทบต่อนกที่อาศัยอยู่ในบึงบอระเพ็ด เช่น รังที่เป็นที่อยู่อาศัยของนกถูกทำลาย เป็นต้น จากการที่นกเป็นส่วนหนึ่งที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาน้ำท่วมนั้น อาจส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านการเพิ่มหรือลดจำนวนชนิดและความชุกชุมของนกที่จะอพยพมาในช่วงฤดูหนาว และในปี พ.ศ.2549 ในช่วงเดือนตุลาคม บึงบอระเพ็ดได้เกิดปัญหาน้ำท่วมครั้งใหญ่อีก ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะทำการศึกษาความหลากหลายของนกโดยการจำแนกชนิดและหาค่าความชุกชุมของนก เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงการเพิ่มหรือลดจำนวนชนิดของนก หลังจากได้รับผลกระทบจากน้ำท่วมในปี พ.ศ.2549 แล้วเปรียบเทียบข้อมูลในช่วงเวลาเดียวกันกับที่มีการศึกษาในปีที่ผ่านมา และเพื่อเป็นข้อมูลในการอนุรักษ์นกต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความหลากชนิดและความชุกชุมของนกในบึงบอระเพ็ดภายหลังจากได้รับผลกระทบจากน้ำท่วมในปี พ.ศ.2549

2. เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงความหลากชนิด และค่าความชุกชุมของนกภายหลังจากได้รับผลกระทบจากปัญหาน้ำท่วมในปี พ.ศ.2549 เปรียบเทียบกับจำนวนชนิดและค่าความชุกชุมที่ได้มีผู้ศึกษาพบมาก่อนในช่วงระยะเวลาเดียวกัน

ระยะเวลาที่ทำการศึกษา

ระยะเวลาในการศึกษา จะดำเนินการศึกษาในช่วงเดือนมกราคม-มิถุนายน พ.ศ. 2550 โดยจะทำการเก็บข้อมูล 2 ครั้งต่อเดือน ในสัปดาห์ที่ 1 และสัปดาห์ที่ 3 ของแต่ละเดือน ตั้งแต่เวลา 08.00-17.00 น.

สถานที่ทำการศึกษา

ทำการศึกษาในพื้นที่ชุ่มน้ำบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ บริเวณพื้นน้ำและบริเวณชายบึงที่เรือสามารถเข้าถึงรวมทั้งบริเวณที่เป็นเกาะกลางบึงที่สามารถเดินสำรวจได้ของบึงบอระเพ็ด และบริเวณพื้นที่เกษตรกรรมทางด้านทิศเหนือ ทิศใต้ และทิศตะวันออกของบึงบอระเพ็ด

อุปกรณ์และวิธีการ

อุปกรณ์การศึกษา

1. กล้องส่องทางไกลชนิดสองตา (binocular)
2. กล้องส่องทางไกลชนิดตาเดียว (telescope)
3. หนังสือคู่มือดูนก
   - 3.1 Boonsong Lakagul and Philip D. Round. 1991. A Guide to the Bird of Thailand.
   - 3.2 Obhas Khobkhet. 1998. Bird of Bung Boraphet.
4. รถยนต์และเรือยนต์หางยาว
5. อุปกรณ์การจดบันทึก

วิธีการศึกษา

1. ดำเนินการสำรวจจำแนกชนิดนก ใช้วิธีการสำรวจโดยตรง (Direct count) โดยการสังเกตนกเท่าที่สามารถพบเห็นได้ด้วยตาเปล่าและกล้องส่องทางไกล พร้อมจำแนกชนิด

2. จำแนกชนิดนกตามหลักอนุกรมวิธาน และวิเคราะห์หาค่าความชุกชุมตามวิธีของ Pettingill (1950)

3. เปรียบเทียบข้อมูลชนิดนก และค่าความชุกชุมของนกกับผลการศึกษาของสถานีวิจัยสัตว์ป่าบึงบอระเพ็ดในปี พ.ศ.2549

ผลการศึกษา

การศึกษาความหลากชนิดและความชุกชุมของนกในบึงบอระเพ็ด หลังได้รับผลกระทบจากน้ำท่วมในปี พ.ศ.2549 ระหว่างเดือนมกราคม-มิถุนายน พ.ศ.2550 ด้วยวิธีการนั่งเรือยนต์หางยาว ใช้การสังเกตด้วยตาเปล่าและกล้องส่องทางไกลส่องดูนกพร้อมทั้งบันทึกชนิดการพบเห็น ผลการศึกษาสามารถพบนกทั้งหมด 8 อันดับ 35 วงศ์ 81 สกุล 108 ชนิด จัดจำแนกชนิดตามอนุกรมวิธานได้ดังนี้

อันดับห่าน (Order Anseriformes)

วงศ์นกเป็ดแดง (Family Dendrocygnidae) พบ 1 ชนิด

วงศ์นกเป็ดน้ำ (Family Anatidae) พบ 5 ชนิด

อันดับนกตะขาบ (Order Coraciiformes)

วงศ์นกจาบคา (Family Meropidae) พบ 2 ชนิด

วงศ์นกกระเต็นขาวดำ (Family Cerylidae) พบ 1 ชนิด

วงศ์นกกระเต็น (Family Halcyonidae) พบ 2 ชนิด

วงศ์นกกระเต็นน้อย (Family Alcedinidae) พบ 1 ชนิด

อันดับนกคัดคู (Order Cuculiformes)

วงศ์นกกะปูด (Family Centropodidae) พบ 2 ชนิด

วงศ์นกคัดคู (Family Cuculidae) พบ 3 ชนิด

อันดับนกแอ่น (Order Apodiformes)

วงศ์นกแอ่น (Family Apodidae) พบ 2 ชนิด

อันดับนกพิราบ (Order Columbiformes)

วงศ์นกพิราบ (Family Columbidae) พบ 4 ชนิด

อันดับนกกระเรียน (Order Gruiformes)

วงศ์นกอัญชัน (Family Rallidae) พบ 7 ชนิด

อันดับนกกระสา (Order Ciconiiformes)

วงศ์นกกระสา (Family Ciconiidae) พบ 2 ชนิด

วงศ์นกกระทุง (Family Pelecanidae) พบ 1 ชนิด
วงศ์นกช้อนหอย (Family Threskiornithidae) พบ 1 ชนิด
วงศ์นกยาง (Family Ardeidae) พบ 10 ชนิด
วงศ์นกกาน้ำ (Family Phalacrocoracidae) พบ 2 ชนิด
วงศ์นกอ้ายงั่ว (Family Anhingidae) พบ 1 ชนิด
วงศ์นกเป็ดผี (Family Podicipedidae) พบ 1 ชนิด
วงศ์เหยี่ยว (Family Accipitridae) พบ 4 ชนิด
วงศ์นกนางนวล (Family Laridae) พบ 3 ชนิด
วงศ์นกแอ่นทุ่ง (Family Glareolidae) พบ 2 ชนิด
วงศ์นกหัวโต (Family Charadriidae) พบ 6 ชนิด
วงศ์นกพริก (Family Jacanidae) พบ 2 ชนิด
วงศ์นกโป่งวิด (Family Rostratulidae) พบ 1 ชนิด
วงศ์นกชายเลน (Family Scolopacidae) พบ 6 ชนิด

อันดับนกจับคอน (Order Passeriformes)
วงศ์นกอีเสือ (Family Laniidae) พบ 3 ชนิด
วงศ์นกอีกา (Family Corvidae) พบ 5 ชนิด
วงศ์นกจับแมลง (Family Muscicapidae) พบ 4 ชนิด
วงศ์นกเอี้ยง (Family Sturnidae) พบ 4 ชนิด
วงศ์นกนางแอ่น (Family Hirundinidae) พบ 1 ชนิด
วงศ์นกปรอด (Family Pycnonotidae) พบ 3 ชนิด
วงศ์นกยอดข้าว (Family Cisticolidae) พบ 2 ชนิด
วงศ์นกกระจ้อย (Family Sylviidae) พบ 4 ชนิด
วงศ์นกจาบฝน (Family Alaudidae) พบ 1 ชนิด
วงศ์นกกระจอก (Family Passeridae) พบ 8 ชนิด

การจัดจำแนกชนิดและสถานภาพของนกที่สำรวจพบในครั้งนี้จำนวน 108 ชนิด เป็นนกประจำถิ่น (R) 48 ชนิด เป็นนกอพยพ (M) 40 ชนิด เป็นทั้งนกประจำถิ่นและนกอพยพ (R, M) 20 ชนิด เมื่อเปรียบเทียบชนิดและสถานภาพจากผลการสำรวจของสถานีวิจัยสัตว์ป่าบึงบอระเพ็ด ระหว่างเดือนมกราคม-มิถุนายน พ.ศ.2549 (ก่อนน้ำท่วมปี 49) ซึ่งสำรวจพบนกทั้งสิ้น 94 ชนิด เป็นนกประจำถิ่น

(R) 36 ชนิด เป็นนกอพยพ (M) 35 ชนิด เป็นทั้งนกประจำถิ่นและนกอพยพ (R, M) 18 ชนิด และไม่ทราบสถานภาพ 5 ชนิด

ชนิดของนกที่สำรวจไม่พบในการศึกษาครั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลของสถานีวิจัยสัตว์ป่าบึงบอระเพ็ด มีจำนวน 13 ชนิด ได้แก่ เป็ดพม่า เป็ดหงส์ เป็ดดำหัวสีน้ำตาล นกคอพัน นกเด้าดิน เหยี่ยวนกเขาชิครา เป็ดผีใหญ่ นกยางดำ นกช้อนหอยขาว นกกระสาปากเหลือง นกตะกรุม นกจับแมลงคอแดง และนกกิ้งโครงแกลบปีกขาว

ส่วนชนิดของนกที่สำรวจพบในการศึกษาครั้งนี้แต่ไม่พบในข้อมูลของสถานีวิจัยสัตว์ป่าบึงบอระเพ็ดในระยะเวลาเดียวกัน มีจำนวน 27 ชนิด ได้แก่ เป็ดปากสั้น นกกระเต็นน้อยธรรมดา นกคัดคูหงอน นกแอ่นตาล นกแอ่นบ้าน นกเขาใหญ่ นกอีลุ้ม นกปากซ่อมหางพัด นกหัวโตขาดำ นกทะเลขาแดงลายจุด นกทะเลขาเขียว นกสติ๊นท์อกเทา นกหัวโตเล็กขาเหลือง นกกาน้ำปากยาว นกนางนวลแกลบดำปีกขาว เหยี่ยวดำ นกอีเสือสีน้ำตาล อีกา นกแอ่นพง นกขมิ้นน้อยธรรมดา นกจับแมลงตะโพกเหลือง นกกระจิบหญ้าสีเรียบ นกกระจิบธรรมดา นกจาบฝนเสียงสวรรค์ นกกระจาบอกลาย นกกระจาบทอง และนกกระติ๊ดสีอิฐ

จากการนำข้อมูลการสำรวจความหลากชนิดของนกมาวิเคราะห์หาค่าความชุกชุม (Relative abundance) ตามวิธีของ Pettingill (1950) และนำมาเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของนกกับข้อมูลปีที่ผ่านมาในช่วงเวลาเดียวกัน ได้ผลการศึกษาตามตารางที่ 1

จากผลการวิเคราะห์ค่าความชุกชุม สามารถจัดระดับความชุกชุมได้เป็น 5 ระดับ ได้แก่

นกที่พบน้อยมาก (Rare) R หรือ ระดับที่ 1 คือ นกที่สำรวจพบจำนวน 1 ครั้งต่อการสำรวจทั้งหมด 12 ครั้ง มีค่าความชุกชุมระหว่างร้อยละ < 10 ซึ่งจากการศึกษาในครั้งนี้พบ 26 ชนิด เช่น นกกระติ๊ดสีอิฐ นกกิ้งโครงแกลบหัวเทา เป็ดปากสั้น นกกระเต็นหัวดำ นกทะเลขาแดงลายจุด นกหัวโตทรายเล็ก เป็นต้น จากผลการสำรวจของสถานีวิจัยสัตว์ป่าบึงบอระเพ็ด ในปี พ.ศ.2549 พบ 18 ชนิด เช่น นกกระติ๊ดขี้หมู นกอุ้มบาตร นกกิ้งโครงแกลบหัวเทา เป็ดดำหัวสีน้ำตาล นกกระเต็นหัวดำ นกหัวโตทรายเล็ก นกยางดำ เป็นต้น

นกที่พบน้อย (Uncommon) UC หรือ ระดับที่ 2 คือ นกชนิดที่สำรวจพบจำนวน 2-3 ครั้งต่อการสำรวจทั้งหมด 12 ครั้ง มีค่าความชุกชุมระหว่างร้อยละ 10-30 ซึ่งจากการศึกษาในครั้งนี้พบ 18 ชนิด เช่น นกหนูแดง นกอัญชันคิ้วขาว นกอีวาบตั๊กแตน เป็ดหางแหลม นกนางนวลธรรมดา นกกระจาบทอง นกโป่งวิด นกเขาใหญ่ เป็นต้น จากผลการสำรวจของสถานีวิจัยสัตว์ป่าบึงบอระเพ็ด ในปี พ.ศ.2549 พบ 22 ชนิด เช่น เป็ดหางแหลม นกกระเต็นอกขาว นกกระเต็นปักหลัก นกยางไฟธรรมดา นกช้อนหอยขาว นกกระสาปากเหลือง นกตะกรุม เป็นต้น

นกที่พบปานกลาง (Moderrate) M หรือ ระดับที่ 3 คือ นกชนิดที่สำรวจพบจำนวน 4-7 ครั้ง ต่อการสำรวจทั้งหมด 12 ครั้ง มีค่าความชุกชุมระหว่างร้อยละ 31-64 ซึ่งจากการศึกษาในครั้งนี้ พบ 25 ชนิด เช่น นกกระเต็นอกขาว นกกระเต็นน้อยธรรมดา นกกะปูดใหญ่ นกกวัก นกปากช่อมหางพัด นกปากแอ่นหางดำ นกกระแตหัวเทา นกหัวโตเล็กขาเหลือง นกกระทุง นกเด้าลมเหลือง นกเด้าดินทุ่ง เป็นต้น จากผลการสำรวจของสถานีวิจัยสัตว์ป่าบึงบอระเพ็ด ในปี พ.ศ.2549 พบ 20 ชนิด เช่น เป็ดลาย นกอีวาบตั๊กแตน นกปากแอ่นหางดำ นกกระจาบธรรมดา นกกระทุง นกชายเลนน้ำจืด นกโป่งวิด เป็นต้น

นกที่พบบ่อย (Common) C หรือ ระดับที่ 4 คือ นกชนิดที่สำรวจพบจำนวน 8-10 ครั้ง ต่อการสำรวจทั้งหมด 12 ครั้ง มีค่าความชุกชุมระหว่างร้อยละ 65-89 ซึ่งจากการศึกษาในครั้งนี้พบ 15 ชนิด เช่น นกหางนาค นกพงใหญ่พันธุ์ญี่ปุ่น นกช้อนหอยดำเหลือบ นกยางไฟหัวดำ นกยางกรอกพันธุ์จีน นกยางควาย นกคูต เป็ดลาย เป็นต้น จากผลการสำรวจของสถานีวิจัยสัตว์ป่าบึงบอระเพ็ด ในปี พ.ศ. 2549 พบ 18 ชนิด เช่น นกหางนาค นกปรอดสวน นกแซงแซวหางปลา นกยางกรอกพันธุ์จีน นกยางไฟหัวดำ เป็นต้น

นกที่พบบ่อยมาก (Very common) VC หรือ ระดับที่ 5 คือ นกชนิดที่สามารถพบทุกครั้งที่มีการสำรวจ มีค่าความชุกชุมระหว่างร้อยละ 90-100 ซึ่งจากการศึกษาในครั้งนี้พบ 24 ชนิด เช่น เป็ดแดง เป็ดคับแค นกเขาชวา นกอีโก้ง นกอีแจว นกพริก นกตีนเทียน นกปากห่าง เป็ดผีเล็ก นกอ้ายงั่ว นกกระสาแดง นกอีเสือหัวดำ เป็นต้น จากผลการสำรวจของสถานีวิจัยสัตว์ป่าบึงบอระเพ็ด ในปี พ.ศ.2549 พบ 16 ชนิด เช่น นกอีเสือหัวดำ นกปากห่าง เป็ดผีเล็ก นกยางเปีย นกกระสาแดง เป็ดแดง เป็ดคับแค นกอีโก้ง เป็นต้น

ผลการเปรียบเทียบความหลากหลายของจำนวนชนิด ระหว่างข้อมูลการศึกษาในครั้งนี้ (มกราคม-มิถุนายน พ.ศ.2550) กับข้อมูลจากสถานีวิจัยสัตว์ป่าบึงบอระเพ็ด (มกราคม-มิถุนายน พ.ศ.2549) พบว่าชนิดของนกในการศึกษาครั้งนี้ (108 ชนิด) มากกว่าชนิดของนกที่สำรวจพบโดยสถานีวิจัยสัตว์ป่าบึงบอระเพ็ด (94 ชนิด) (ตารางที่ 2) และพบว่าชนิดของนกที่สำรวจไม่พบในการศึกษาครั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบจากข้อมูลของสถานีวิจัยสัตว์ป่าบึงบอระเพ็ดมีจำนวน 13 ชนิด ได้แก่ เป็ดพม่า เป็ดหงส์ เป็ดดำหัวสีน้ำตาล นกคอพัน นกเด้าดิน เหยี่ยวนกเขาชิครา เป็ดผีใหญ่ นกยางดำ นกช้อนหอยขาว นกกระสาปากเหลือง นกตะกรุม นกจับแมลงคอแดง และนกกิ้งโครงแกลบปีกขาว ส่วนชนิดของนกที่สำรวจพบในการศึกษาครั้งนี้ แต่สำรวจไม่พบในส่วนข้อมูลของสถานีวิจัยสัตว์ป่าบึงบอระเพ็ด มีจำนวน 27 ชนิด ได้แก่ เป็ดปากสั้น นกกระเต็นน้อยธรรมดา นกคัดคูหงอน นกแอ่นตาล นกแอ่นบ้าน นกเขาใหญ่ นกอีลุ้ม นกปากช่อมหางพัด นกทะเลขาแดงลายจุด นกทะเลขาเขียว นกสตินท์อกเทา นกหัวโตเล็กขาเหลือง นกหัวโตขาดำ นกนางนวลแกลบดำปีกขาว เหยี่ยวดำ นกกาน้ำปากยาว นกอีเสือสีน้ำตาล อีกา นกแอ่นพง นกขมิ้นน้อยธรรมดา นกกระจิบธรรมดา นกจับแมลงตะโพกเหลือง นกกระจิบหญ้าสีเรียบ นกจาบฝนเสียงสวรรค์ นกกระจาบอกลาย นกกระจาบทอง และนกกระติ๊ดสีอิฐ

ผลการเปรียบเทียบสถานภาพเฉพาะถิ่น จากการศึกษาในครั้งนี้ (มกราคม-มิถุนายน พ.ศ.2550) พบนกประจำถิ่น 48 ชนิด นกอพยพ 40 ชนิด เป็นทั้งนกประจำถิ่นและนกอพยพ 20 ชนิด ส่วนข้อมูลของสถานีวิจัยสัตว์ป่าบึงบอระเพ็ด (มกราคม-มิถุนายน พ.ศ.2549) พบนกประจำถิ่น 36 ชนิด นกอพยพ 35 ชนิด ทั้งนกประจำถิ่นและนกอพยพ 18 ชนิด และผลจากการศึกษาในครั้งนี้ปรากฏว่าจำนวนชนิดที่เป็นนกประจำถิ่น นกอพยพ ทั้งนกประจำถิ่นและนกอพยพ มีจำนวนชนิดมากกว่าข้อมูลของสถานีวิจัยสัตว์ป่าบึงบอระเพ็ด ตามตารางที่ 2

ผลการเปรียบเทียบระดับความชุกชุม จากการศึกษาในครั้งนี้ พบว่า ความชุกชุมระดับ 1 พบ 26 ชนิด ความชุกชุมระดับ 2 พบ 18 ชนิด ความชุกชุมระดับ 3 พบ 25 ชนิด ความชุกชุมระดับ 4 พบ 15 ชนิด ความชุกชุมระดับ 5 พบ 24 ชนิด ส่วนข้อมูลของสถานีวิจัยสัตว์ป่าบึงบอระเพ็ด พบว่า ความชุกชุมระดับ 1 พบ 18 ชนิด ความชุกชุมระดับ 2 พบ 22 ชนิด ความชุกชุมระดับ 3 พบ 20 ชนิด ความชุกชุมระดับ 4 พบ 18 ชนิด ความชุกชุมระดับ 5 พบ 16 ชนิด เมื่อเปรียบเทียบกับระดับความชุกชุมของข้อมูลทั้งสองส่วนปรากฏว่าระดับความชุกชุมที่มีจำนวนชนิดของนกที่พบจากการศึกษาในครั้งนี้มากกว่าระดับความชุกชุมที่มีจำนวนชนิดของนกจากข้อมูลของสถานีวิจัยสัตว์ป่าบึงบอระเพ็ด ได้แก่ ความชุกชุมระดับ 1 ความชุกชุมระดับ 3 ความชุกชุมระดับ 5 และระดับความชุกชุมที่มีจำนวนชนิดของนกที่พบจากการศึกษาในครั้งนี้น้อยกว่าระดับความชุกชุมที่มีจำนวนชนิดของนกจากข้อมูลของสถานีวิจัยสัตว์ป่าบึงบอระเพ็ด ได้แก่ ความชุกชุมระดับ 2 และความชุกชุมระดับ 4 ดังแสดงตามตารางที่ 2

วิจารณ์ผล

จากการศึกษาความหลากหลายของชนิดของนกที่พบในบึงบอระเพ็ด ช่วงระหว่างเดือนมกราคม-มิถุนายน พ.ศ.2550 เปรียบเทียบกับข้อมูลการสำรวจของสถานีวิจัยสัตว์ป่าบึงบอระเพ็ดในช่วงระหว่างเดือนมกราคม-มิถุนายน พ.ศ.2549 ปรากฏว่าผลการเปลี่ยนแปลงจำนวนชนิดของนกนั้นมีจำนวนไม่แตกต่างกันมาก มีจำนวนชนิดของนกที่สำรวจพบเพิ่มขึ้นจากการเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2549 จำนวน 27 ชนิด เช่น นกปากซ่อมหางพัด นกหัวโตขาดำ นกทะเลขาแดงลายจุด นกทะเลขาเขียว นกหัวโตเล็กขาเหลือง นกกระจาบอกลาย นกกระจาบทอง เป็นต้น ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นนกในประเภทนกน้ำ นกทุ่ง นกชายเลนและนกชายหาด เพราะสภาพบึงบอระเพ็ดหลังจากน้ำลดเหมาะสมกับการหาอาหารและดำรงชีวิตของนกในประเภทนกน้ำ นกทุ่ง นกชายเลนและนกชายหาด ส่วนจำนวนชนิดของนกที่ไม่สำรวจพบในครั้งนี้จากการเปรียบเทียบกับปี พ.ศ.2549 มีจำนวน 13 ชนิด เช่น เป็ดพม่า เป็ดหงส์ เป็ดผีใหญ่ นกยางดำ นกช้อนหอยขาว นกกระสาปากเหลือง นกตะกรุม เป็ดดำหัวดำ เป็นต้น เนื่องจากชนิดของนกดังกล่าว ส่วนใหญ่อยู่ในสถานะเป็นนกชนิดที่ใกล้สูญพันธุ์ ชนิดที่มีแนวโน้มจะสูญพันธุ์ และชนิดที่ใกล้จะสูญพันธุ์อย่างยิ่ง จึงพบได้ยากและสำรวจไม่พบจากการศึกษาในครั้งนี้

สรุปผลการศึกษา

1. ความหลากชนิดของนก ภายหลังจากได้รับผลกระทบจากน้ำท่วมในปี พ.ศ.2549 พบนกทั้งหมด 108 ชนิด จำแนกตามหลักอนุกรมวิธานได้เป็น 8 อันดับ 35 วงศ์ เป็นนกประจำถิ่น 48 ชนิด เป็นนกอพยพ 40 ชนิด เป็นทั้งนกประจำถิ่นและอพยพ 20 ชนิด

2. ค่าระดับความชุกชุมสามารถจัดระดับความชุกชุมได้ 5 ระดับ ได้แก่ นกที่พบน้อยมาก พบ 26 ชนิด นกที่พบน้อย พบ 18 ชนิด นกที่พบปานกลาง พบ 25 ชนิด นกที่พบบ่อย พบ 15 ชนิด และนกที่พบบ่อยมาก พบ 24 ชนิด

3. ผลการเปรียบเทียบความหลากชนิดของนก พบว่าก่อนเกิดน้ำท่วมในปี พ.ศ.2549 พบนก 94 ชนิด และภายหลังจากน้ำท่วมพบนก 108 ชนิด มีนกจำนวน 13 ชนิด ที่สำรวจไม่พบภายหลังน้ำท่วมแต่สำรวจพบก่อนเกิดน้ำท่วม และมีนกจำนวน 27 ชนิด ที่สำรวจพบภายหลังน้ำท่วม แต่สำรวจไม่พบก่อนเกิดน้ำท่วม

เอกสารอ้างอิง

ไกรรัตน์ เอี่ยมอำไพ, สุทธิรักษ์ วงษ์แก้ว และจินดา ศรีสุพพัตพงษ์. 2547. บัญชีรายชื่อความหลากชนิดของพันธุ์พืชและสัตว์ป่าในบึงบอระเพ็ด. เอกสารวิชาการเล่มที่ 1/2547, สถานีวิจัยสัตว์ป่าบึงบอระเพ็ด กลุ่มงานวิจัยสัตว์ป่า กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช. นครสวรรค์. 39 น.

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. 2546. ความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ชุมน้ำบึงบอระเพ็ด. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ. 146 น.

โอภาส ขอบเขตต์. 2541. นกในบึงบอระเพ็ด. สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ. 215 น.

Lakagul, B. and P. D. Round. 1991. A Guide to the Birds of Thailand. Saha Kran Bhaet Co. Ltd., Bangkok. 457 p.

Pettingill, O. S. 1950. A Laboratory and Field Manual of Ornithology. Burgess Publishing Company, United States. 350 p.

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบชนิดและค่าความชุกชุม ในระหว่างเดือนมกราคม-มิถุนายน พ.ศ.2550 กับเดือนมกราคม - มิถุนายน พ.ศ.2549

ชนิด (Species)	สถานภาพเฉพาะถิ่นของบึงบอระเพ็ด	ผลการสำรวจของเดือน มค.-มิย. 50 (การศึกษาในครั้งนี้)			ผลการสำรวจของเดือน มค.-มิย. 49 (จากสถานีวิจัยสัตว์ป่าบึงบอระเพ็ด)		
		การปรากฏของนก	ความชุกชุม (%)	ระดับความชุกชุม	การปรากฏของนก	ความชุกชุม (%)	ระดับความชุกชุม
เป็ดแดง *Dendrocygna javanica*	R,M	/	100.0	5	/	100.0	5
เป็ดพม่า *Tadorna ferruginea*	M	-	-	-	/	16.7	2
เป็ดหงส์ *Sarkidiornis melanotos*	M	-	-	-	/	33.3	3
เป็ดคับแค *Nettapus coromandelianus*	R,M	/	100.0	5	/	100.0	5
เป็ดปากสั้น *Anas penelope*	M	/	8.3	1	-	-	-
เป็ดหางแหลม *Anas acuta*	M	/	16.7	2	/	16.7	2
เป็ดลาย *Anas querquedula*	M	/	66.7	4	/	33.3	3
เป็ดดำหัวสีน้ำตาล *Aythya nyroca*	M	-	-	-	/	8.3	1
เป็ดเปีย *Aythya fuligula*	M	/	8.3	1	/	16.7	2
นกคอพับ *Jynx torquilla*	M	-	-	-	/	8.3	1
นกกระเต็นน้อยธรรมดา *Alcedo atthis*	M	/	33.3	3	-	-	-
นกกระเต็นอกขาว *Halcyon smyrnensis*	R	/	50.0	3	/	16.7	2
นกกระเต็นหัวดำ *Halcyon pileata*	M	/	8.3	1	/	8.3	1
นกกระเต็นปักหลัก *Ceryle rudis*	R	/	50.0	3	/	25.0	2
นกจาบคาเล็ก *Merops orientalis*	R	/	25.0	2	/	25.0	2
นกจาบคาหัวเขียว *Merops philippinus*	R,M	/	50.0	3	/	16.7	2
นกคัดคูหงอน *Clamator coromandus*	M	/	8.3	1	/	-	-
นกอีวาบตั๊กแตน *Cacomantis merulinus*	R	/	25.0	2	/	33.3	3
นกกาเหว่า *Eudynamys scolopacea*	R	/	75.0	4	/	25.0	2
นกกะปูดใหญ่ *Centropus sinensis*	R	/	33.3	3	/	33.3	3
นกกะปูดเล็ก *Centropus bengalensis*	R,M	/	16.7	2	/	41.7	3
นกแอ่นตาล *Cypsiurus balasiensis*	R	/	41.7	3	/	-	-
นกแอ่นบ้าน *Apus affinis*	R	/	8.3	1	/	-	-

ตารางที่ 1 (ต่อ) การเปรียบเทียบชนิดและค่าความชุกชุม ในระหว่างเดือนมกราคม-มิถุนายน พ.ศ.2550 กับเดือนมกราคม -มิถุนายน พ.ศ.2549

ชนิด (Species)	สถานภาพเฉพาะถิ่นของบึงบอระเพ็ด	ผลการสำรวจของเดือน มค.-มิย. 50 (การศึกษาในครั้งนี้)			ผลการสำรวจของเดือน มค.-มิย. 49 (จากสถานีวิจัยสัตว์ป่าบึงบอระเพ็ด)		
		การปรากฏของนก	ความชุกชุม (%)	ระดับความชุกชุม	การปรากฏของนก	ความชุกชุม (%)	ระดับความชุกชุม
นกพิราบ *Columba livia*	R	/	83.3	4	/	8.3	1
นกเขาใหญ่ *Streptopelia chinensis*	R	/	25.0	2	/	-	-
นกเขาไฟ *Streptopelia tranquebarica*	R	/	91.7	5	/	66.7	4
นกเขาชวา *Geopelia striata*	R	/	91.7	5	/	66.7	4
นกกวัก *Amaurornis phoenicurus*	R	/	50.0	3	/	75.0	4
นกหนูแดง *Porzana fusca*	R	/	16.7	2	/	16.7	2
นกอัญชันคิ้วขาว *Porzana cinerea*	R	/	25.0	2	/	91.7	5
นกอีลุ้ม *Gallicrex cinerea*	R,M	/	8.3	1	/	-	-
นกอีโก้ง *Porphyrio porphyrio*	R	/	100.0	5	/	100.0	5
นกอีล่ำ *Gallinula chloropus*	R,M	/	66.7	4	/	83.3	4
นกคู้ต *Fulica atra*	M	/	66.7	4	/	83.3	4
นกปากซ่อมหางพัด *Gallinago gallinago*	M	/	41.7	3	/	-	-
นกปากแอ่นหางดำ *Limosa limosa*	M	/	41.7	3	/	41.7	3
นกทะเลขาแดงลายจุด *Tringa erythropus*	M	/	8.3	1	/	-	-
นกทะเลขาเขียว *Tringa nebularia*	M	/	41.7	3	-	-	-
นกชายเลนน้ำจืด *Tringa glareola*	M	/	58.3	3	/	33.3	3
นกเด้าดิน *Actitis hypoleucos*	M	-	-	-	/	16.7	2
นกสติ๊นท์อกเทา *Calidris temminckii*	M	/	8.3	1	-	-	-
นกโป่งวิด *Rostratula benghalensis*	R	/	16.7	2	/	58.0	3
นกอีแจว *Hydrophasianus chirurgus*	R,M	/	100.0	5	/	100.0	5
นกพริก *Melopidius indicus*	R	/	100.0	5	/	91.7	5
นกตีนเทียน *Himantopus himantopus*	R,M	/	100.0	5	/	91.7	5
นกหัวโตเล็กขาเหลือง *Charadrius dubius*	M	/	41.7	3	-	-	-

ตารางที่ 1 (ต่อ) การเปรียบเทียบชนิดและค่าความชุกชุม ในระหว่างเดือนมกราคม-มิถุนายน พ.ศ.2550 กับเดือนมกราคม - มิถุนายน พ.ศ.2549

ชนิด (Species)	สถานภาพเฉพาะถิ่นของบึงบอระเพ็ด	ผลการสำรวจของเดือน มค.-มิย. 50 (การศึกษาในครั้งนี้)			ผลการสำรวจของเดือน มค.-มิย. 49 (จากสถานีวิจัยสัตว์ป่าบึงบอระเพ็ด)		
		การปรากฏของนก	ความชุกชุม (%)	ระดับความชุกชุม	การปรากฏของนก	ความชุกชุม (%)	ระดับความชุกชุม
นกหัวโตขาดำ *Charadrius alexandrinus*	M	/	33.3	3	-	-	-
นกหัวโตทรายเล็ก *Charadrius mongolus*	M	/	8.3	1	/	8.3	1
นกกระแตหัวเทา *Vanellus cinereus*	M	/	33.3	3	/	25.0	2
นกกระแตแต้แว้ด *Vanellus indicus*	R	/	100.0	5	/	83.3	4
นกแอ่นทุ่งใหญ่ *Glareola maldivarum*	M	/	66.7	4	/	75.0	4
นกแอ่นทุ่งเล็ก *Glareola lactea*	R,M	/	25.0	2	/	50.0	3
นกนางนวลธรรมดา *Larus brunnicephalus*	M	/	16.7	2	/	16.7	2
นกนางนวลแกลบเคราขาว *Chlidonias hybridus*	M	/	8.3	1	/	8.3	1
นกนางนวลแกลบดำปีกขาว *Chlidonias leucopterus*	M	/	8.3	1	-	-	-
เหยี่ยวออสเปร *Pandion haliaetus*	M	/	8.3	1	/	16.7	2
เหยี่ยวดำ *Milvus migrans*	R,M	/	16.7	2	-	-	-
เหยี่ยวทุ่งพันธุ์เอเชียตะวันออก *Circus spilonotus*	M	/	8.3	1	/	25.0	2
เหยี่ยวด่างดำขาว *Circus melanoleucos*	M	/	8.3	1	/	8.3	1
เหยี่ยวนกเขาชิครา *Accipiter badius*	R,M	-	-	-	/	8.3	1
เป็ดผีเล็ก *Tachybaptus ruficollis*	R	/	100.0	5	/	91.7	5
เป็ดผีใหญ่ *Podiceps cristatus*	*	-	-	-	/	33.3	3
นกอ้ายงั่ว *Anhinga melanogaster*	R	/	100.0	5	/	75.0	4
นกกาน้ำเล็ก *Phalacrocorax niger*	R	/	100.0	5	/	100.0	5
นกกาน้ำปากยาว *Phalacrocorax fuscicollis*	R	/	66.7	4	-	-	-
นกยางเปีย *Egretta garzetta*	R,M	/	100.0	5	/	100.0	5

ตารางที่ 1 (ต่อ) การเปรียบเทียบชนิดและค่าความชุกชุม ในระหว่างเดือนมกราคม-มิถุนายน พ.ศ.2550 กับเดือนมกราคม - มิถุนายน พ.ศ.2549

ชนิด (Species)	สถานภาพเฉพาะถิ่นของบึงบอระเพ็ด	ผลการสำรวจของเดือน มค.-มิย. 50 (การศึกษาในครั้งนี้)			ผลการสำรวจของเดือน มค.-มิย. 49 (จากสถานีวิจัยสัตว์ป่าบึงบอระเพ็ด)		
		การปรากฏของนก	ความชุกชุม (%)	ระดับความชุกชุม	การปรากฏของนก	ความชุกชุม (%)	ระดับความชุกชุม
นกกระสานวล *Ardea cinerea*	M	/	83.3	4	/	100.0	5
นกกระสาแดง *Ardea purpurea*	R,M	/	100.0	5	/	100.0	5
นกยางโทนใหญ่ *Casmerodius albus*	R,M	/	100.0	5	/	100.0	5
นกยางโทนน้อย *Mesophoyx intermedia*	M	/	100.0	5	/	100.0	5
นกยางควาย *Bubulcus ibis*	R	/	75.0	4	/	41.7	3
นกยางกรอกพันธุ์จีน *Ardeola bacchus*	M	/	75.0	4	/	83.3	4
นกแขวก *Nycticorax nycticorax*	R,M	/	100.0	5	/	75.0	4
นกยางไฟหัวดำ *Ixobrychus sinensis*	R,M	/	75.0	4	/	66.7	4
นกยางไฟธรรมดา *Ixobrychus chinnamomeus*	R	/	25.0	2	/	16.7	2
นกยางดำ *Dupetor flavicollis*	*	-	-	-	/	8.3	1
นกช้อนหอยดำเหลือบ *Plegadis falcinellus*	M	/	75.0	4	/	58.3	3
นกช้อนหอยขาว *Threskiornis melanocephalus*	*	-	-	-	/	16.7	2
นกกระทุง *Pelecanus philippensis*	M	/	58.3	3	/	50.0	3
นกกระสาปากเหลือง *Mycteria cinerea*	*	/	-	-	/	16.7	2
นกกาบบัว *Mycteria leucocephala*	R,M	/	50.0	3	/	58.3	3
นกปากห่าง *Anastomus oscitans*	M	/	100.0	5	/	100.0	5
นกตะกรุม *Leptoptilos javanicus*	*	/	-	-	/	25.0	2
นกอีเสือลายเสือ *Lanius tigrinus*	M	/	8.3	1	/	8.3	1
นกอีเสือสีน้ำตาล *Lanius cristatus*	M	/	8.3	1	/	-	-
นกอีเสือหัวดำ *Lanius schach*	R	/	100.0	5	/	100.0	5
อีกา *Corvus macrorhynchos*	R	/	25.0	2	/	-	-

ตารางที่ 1 (ต่อ) การเปรียบเทียบชนิดและค่าความชุกชุม ในระหว่างเดือนมกราคม-มิถุนายน พ.ศ.2550 กับเดือนมกราคม - มิถุนายน พ.ศ.2549

ชนิด (Species)	สถานภาพเฉพาะถิ่นของบึงบอระเพ็ด	ผลการสำรวจของเดือน มค.-มิย. 50 (การศึกษาในครั้งนี้)			ผลการสำรวจของเดือน มค.-มิย. 49 (จากสถานีวิจัยสัตว์ป่าบึงบอระเพ็ด)		
		การปรากฏของนก	ความชุกชุม (%)	ระดับความชุกชุม	การปรากฏของนก	ความชุกชุม (%)	ระดับความชุกชุม
นกแอ่นพง *Artamus fuscus*	R	/	41.7	3	/	-	-
นกอีแพรดแถบอกดำ *Rhipidura javanica*	R	/	33.3	3	/	58.3	3
นกแซงแซวหางปลา *Dicrurus macrocercus*	R	/	91.7	5	/	83.3	4
นกจับแมลงจุกดำ *Hypothymis azurea*	R,M	/	8.3	1	/	8.3	1
นกขมิ้นน้อยธรรมดา *Aegithina tiphia*	R	/	8.3	1	/	-	-
นกจับแมลงตะโพกเหลือง *Ficedula zanthopygia*	M	/	8.3	1	/	-	-
นกจับแมลงคอแดง *Ficedula parva*	M	/	-	-	/	33.3	3
นกคอทับทิม *Luscinia calliope*	M	/	8.3	1	/	16.7	2
นกกางเขนบ้าน *Copsychus saularis*	R	/	41.7	3	/	66.7	4
นกยอดหญ้าหัวดำ *Saxicola torquata*	R	/	33.3	3	/	25.0	2
นกกิ้งโครงแกลบหัวเทา *Sturnus malabaricus*	M	/	8.3	1	/	8.3	1
นกกิ้งโครงแกลบปีกขาว *Sturnus sinensis*	M	/	-	-	/	8.3	1
นกเอี้ยงด่าง *Sturnus contra*	R	/	100.0	5	/	75.0	4
นกเอี้ยงสาริกา *Acridotheres tristis*	R	/	91.7	5	/	75.0	4
นกเอี้ยงหงอน *Acridotheres grandis*	R	/	100.0	5	/	75.0	4
นกนางแอ่นบ้าน *Hirundo rustica*	R,M	/	91.7	5	/	41.7	3
นกปรอดหัวสีเขม่า *Pycnonotus aurigaster*	R	/	8.3	1	/	8.3	1
นกปรอดหน้านวล *Pycnonotus goiavier*	R	/	16.7	2	/	41.7	3
นกปรอดสวน *Pycnonotus blanfordi*	R	/	83.3	4	/	66.7	4
นกยอดข้าวหางแพนลาย *Cisticola juncidis*	R	/	16.7	2	/	16.7	2
นกกระจิบหญ้าสีเรียบ *Prinia inornata*	R	/	33.3	3	/	-	-
นกพงใหญ่พันธุ์ญี่ปุ่น *Acrocephalus orientalis*	M	/	75.0	4	/	50.0	3

ตารางที่ 1 (ต่อ) การเปรียบเทียบชนิดและค่าความชุกชุม ในระหว่างเดือนมกราคม-มิถุนายน พ.ศ.2550 กับเดือนมกราคม - มิถุนายน พ.ศ.2549

ชนิด (Species)	สถานภาพเฉพาะถิ่นของบึงบอระเพ็ด	ผลการสำรวจของเดือน มค.-มิย. 50 (การศึกษาในครั้งนี้)			ผลการสำรวจของเดือน มค.-มิย. 49 (จากสถานีวิจัยสัตว์ป่าบึงบอระเพ็ด)		
		การปรากฏของนก	ความชุกชุม (%)	ระดับความชุกชุม	การปรากฏของนก	ความชุกชุม (%)	ระดับความชุกชุม
นกกระจิบธรรมดา *Orthotomus sutorius*	R	/	8.3	1	/	-	-
นกกระจิ๊ดธรรมดา *Phylloscoopus inornatus*	M	/	8.3	1	/	8.3	1
นกหางนาค *Megalurus palustris*	R	/	83.3	4	/	83.3	4
นกจาบฝนเสียงสวรรค์ *Alauda gulgula*	R,M	/	8.3	1	/	-	-
นกอุ้มบาตร *Motacilla alba*	M	/	16.7	2	/	8.3	1
นกเด้าลมเหลือง *Motacilla flava*	M	/	50.0	3	/	8.3	1
นกเด้าดินทุ่งเล็ก *Anthus rufulus*	R,M	/	50.0	3	/	16.7	2
นกกระจาบอกลาย *Ploceus manyar*	R	/	25.0	2	/	-	-
นกกระจาบธรรมดา *Ploceus philippinus*	R	/	50.0	3	/	41.7	3
นกกระจาบทอง *Ploceus hypoxanthus*	R	/	25.0	2	/	-	-
นกกระติ๊ดขี้หมู *Lonchura punctulata*	R	/	33.3	3	/	8.3	1
นกกระติ๊ดสีอิฐ *Lonchura malacca*	R	/	8.3	1	/	-	-

หมายเหตุ การปรากฏ / = พบ

- = ไม่พบ

สถานภาพ R (resident) = นกประจำถิ่น

M (migrant) = นกอพยพ

R,M = เป็นทั้งนกประจำถิ่นและนกอพยพ

* = ไม่ทราบสถานภาพ

ระดับความชุกชุม 1 = R (Rare) หรือ นกที่พบน้อยมาก

2 = UC (Uncommon) หรือ นกที่พบน้อย

3 = M (Moderate) หรือ นกที่พบปานกลาง

4 = C (Common) หรือ นกที่พบบ่อย

5 = VC (Veryvommon) หรือ นกที่พบบ่อยมาก